

Mayoz ve Eşeyli Yaşam Döngüleri

KALITIM

- Ebeveynler yavrularına “gen” adı verilen kalıtım birimleri olarak kodlanmış bilgileri verirler.
- Onbinlerce gen ise bizim “genom”umuzu meydana getirir.
- Genetik bağ aile fertlerinin benzerliklerini açıklar.

- Gen
 - DNA parçası
- Dna
 - Nükleotid
- Kalıtılan özelliklerin aktarılması DNA'nın eşleşmesinde moleküler temeldir.
- İnsan 46 kromozoma sahiptir.
- Bir kromozom yüzlerce/binlerce gen içerir.

- Kromozomlar çiftler halinde dizilidir.
 - $2n=46$ kromozom
- Somatik hücreler
- Eşey hücreleri
 - Kadınlar: XX
 - Erkekler: XY

Mayoz Bölünme

- İnterfaz
 - Kromozomlar iki katına çıkar
- Profaz I
 - Homolog kromozom çifti ve parça alışverişi
- Metafaz I
 - Tetratlar dizilir
- Anafaz I
 - Homolog kromozom çiftleri ayrılır
- Telofaz I ve Sitokinez
 - İki haploit hücre oluşur

- Profaz II
 - İğ iplikleri oluşur
- Metafaz II
 - Kromozomlar metafaz plakasına konumlanır
- Anafaz II
 - Sentromerler ayrılır, zıt kutuplara gider
- Telofaz II ve Sitokinez
 - Zıt kutuplarda çekirdekler oluşur, sitokinez sonunda dört hücre oluşur.

Mitoz Mayoz Farkı

OLAY	MİTOZ	MAYOZ
DNA Replikasyonu	Çekirdek bölünmesi başlamadan önce interfazda olur.	Mayoz I'den önce sadece bir kere interfazda olur.
Bölünme Sayısı	Bir bölünme olur	iki bölünme olur
Homolog Kromozomların Sinapsisi	Olmaz	Mayozda özgüdür, Profaz I'de homolog kromozomlar uzunlukları boyunca birleşir tetradları oluşturur.
Genetik Kompozisyon Ve Kardeş Hücre Sayısı	Her biri diploittir (2n) ve genetik olarak ana hücreye özdeştir.	Haploittir (n) ana hücrenin sahip olduğu kromozom sayısının yarısı kadar kromozom içerir, ana hücreye özdeş değildir.
Hayvan Vücudundaki Rolü	Zigottan çok hücreli bir ergin birey oluşmasını sağlar, doku onarımı ve büyüme için hücre iletimini sağlar.	Gamet üretir, kromozom sayısı yarıya iner ve gametler arasında kalıtsal çeşitliliğin olmasını sağlar.

Krossing Over

- Krossing over, kardeş olmayan iki kromatinin homolog kısımları arasında değiş tokuş olmasdır.
- Ebeveynlerden kalıtılan DNA'yı tek bir kromozomda birleştirerek eşeyli yaşam döngüsündeki kalıtsal varyasyonların önemli bir kaynağıdır.

➤ **Kalıtsal çeşitliliğin üç kaynağı vardır**

- Mayoz I'de homolog kromozomların bağımsız açılımı
- Mayoz I profaz evresinde homolog kromozomlar arasındaki crossing over
- Yumurtanın sperm tarafından döllenmesi